

Francesc Raventós

Exdegà del Col·legi
d'Economistes
de Catalunya

Nous corrents

El que fins fa poc eren corrents subterranis ja són perillosos corrents emergents. Des que Margaret Thatcher i Ronald Reagan van iniciar la revolució conservadora als anys vuitanta han passat moltes coses, que podríem resumir en globalització, noves tecnologies i la Xina. Aquestes realitats han portat creixement i progrés econòmic, però també crisi, deute, atur, corrupció, desigualtat, migracions i incertesa. Als Estats Units i a Europa, per exemple, hi ha hagut alguns grans guanyadors, però la majoria dels ciutadans de les classes mitjanes i populars se senten perdedors.

Els perdedors tenen por del futur. I la por fa sorgir sentiments poc nobles, especialment l'egoisme, el tancament en si mateix i el rebuig a la diferència. Aquest sentiments es concreten a exigir el tancament de fronteres, a exaltar el que és propi, a tornar al proteccionisme o a rebutjar la immigració. Altres sectors socials es radicalitzen contra el sistema, la corrupció i els que governen. En definitiva, els perdedors es revolten contra l'*establishment* i volen un canvi polític que els protegeixi.

**A l'horitzó
Trump és tota
una incògnita,
la Unió Europea
trontolla, el
proteccionisme
ensenya les
ungles i la
immigració no
té qui l'aturi**

Els caps de turc, culpables de tots els mals, són els immigrants, la invasió de productes estrangers, les directrius de la Unió Europea o l'obertura de les fronteres. Aquesta demagògia ha obert les portes de bat a bat a Donald Trump, al Brexit, a Marine Le Pen...

A l'horitzó, mani qui mani, no tot són flors i violes. No queda clar que es pugui tornar a un creixement estable, encara que sigui moderat. El deute acumulat al món és enorme. La pujada del tipus d'interès és propera. Donald Trump és tota una incògnita. La Unió Europea trontolla. El proteccionisme ensenya les ungles. La immigració des de la guerra o la pobresa no té qui l'aturi.

Per al creixement econòmic, l'obertura de fronteres i la globalització són imprescindibles, però no com s'ha fet fins ara. Per al progrés social, cal governar la globalització, posant-hi alguns límits, i en tot cas tenint presents els efectes socials i mediambientals i protegint els perdedors més febles. Tot acompanyat d'una fiscalitat realment progressiva i d'una distribució més justa de la riquesa que es crea.

El model econòmic d'una globalització liberal està esgotat. Cal fer un replantejament a fons. Si l'economia no porta el progrés per a tots o per a la gran majoria, i si no es protegeixen els perdedors de la globalització, la radicalització augmentarà i acabarà fent trontollar tot el sistema.

Com veiem, hi ha problemes, però també hi ha solucions. La qüestió és saber si hi ha voluntat, dels que realment tenen el poder, de posar-les en marxa. Voldríem poder ser optimistes. I